

Joustava esi- ja alkuopetus Sipoossa

Suomenkielinen koulutusjaosto 20.11.2023 § 68

633/12.00.00/2023

Valmistelija: Opetuspäällikkö, Riikka Strandström
riikka.strandstrom(at)sipoo.fi,
Varhaiskasvatuspalveluiden päällikkö, Annette Lagerstam
annette.lagerstam(at)sipoo.fi

Taustaa

Varhaiskasvatuspalveluiden yhtenä sitovana tavoitteena vuodelle 2021 oli "Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä kehitetään tavoitteena lapsen eheä kasvun ja oppimisen polku". Vuonna 2021 esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä kehitettiin yhteisten veso-päivien ja Oikeus oppia -hankkeen webinaarien avulla.

Tämä yhteistyön kehittämistyö oli tärkeää, mutta se ei määritellyt riittävästi sitä, millaista yhteistyötä esi- ja alkuopetuksen välillä Sipoossa tehdään niin, että kaikkien sipoolaisten lasten kasvun ja oppimisen polku toteutuisi yhdenvertaisesti.

Marinin hallituksen hallitusohjelmassa linjattiin yhdeksi tavoitteeksi esiopetuksen ja alkuopetuksen yhtenäisen ja joustavan kokonaisuuden laatiminen. "Parannetaan varhaista perustaitojen oppimista muodostamalla esiopetuksesta ja perusopetuksen kahdesta ensimmäisestä vuosiluokasta nykyistä yhtenäisempi kokonaisuus. Siirtyminen eteenpäin tapahtuu joustavasti siinä vaiheessa, kun perustaidot ovat riittävän hyvin hallussa."

Sipoon kunnan varhaiskasvatuspalvelut ja koulutuspalvelut aloittivat yhteisen joustavan esi- ja alkuopetuksen kehittämisprojektin alkuvuodesta 2023 yhteistyössä Kasvatustieteen tohtori, yliopistonlehtori, luokanopettaja Laura Rantavuoren kanssa. Koulutuksen fasilitoi Edita Publishing Oy. Koulutuspäiviä järjestettiin kaikille rehtoreille ja päiväkotien johtajille, esi- ja alkuopetuksessa työskenteleville varhaiskasvatuksen opettajille ja erityisopettajille sekä perusopetuksen luokan- ja erityisopettajille. Kaikille yhteisten koulutuspäivien jälkeen kaikki halukkaat yhteistyöyksiköt pääsivät pilottiryhmään, jolle järjestettiin laajemmin koulutusta ja ohjausta. Pilottiryhmän muodostivat Jokipuiston, Kyrkobyn, Leppätien, Lukkarin, Sipoonlahden ja Talman yksiköt. Yksikön muodostivat koulu ja se tai ne esiopetuspaikat, joista lapsia ko. kouluun tulee. Mukana pilottiryhmässä oli myös yksityisiä esiopetuspaikkoja (Nickby barnträdgård ja Lehmuslinna). Osa pilottiryhmään kuuluvista yksiköistä sijaitsee samassa kiinteistössä, mutta ryhmässä oli myös yksiköitä, joissa esiopetus ja alkuopetus sijaitsevat eri rakennuksissa ja kävelymatkan päässä.

Pilottiryhmäläisten käytännön kokemusten ja mielipiteiden sekä valtakunnallisten tutkimustulosten perusteella varhaiskasvatuksen toimialan hallinnossa ja koulutuksen toimialan hallinnossa laadittiin linjaus joustavan esi- ja alkuopetuksen toteuttamisesta Sipoossa.

Sipoon joustavan esi- ja alkuopetuksen keskeiset tavoitteet ja reunaehdot lukuvuodesta 2024-2025 alkaen

Sipoon joustavan esi- ja alkuopetuksen keskeiset tavoitteet ja reunaehdot ovat:

Yhteinen toimintatapa koko kunnassa

Esi- ja alkuopetuksen joustava yhteistyö on Sipoossa yhteinen toimintatapa, jota toteutetaan kaikissa yksiköissä yksiköiden koosta, henkilöstörakenteesta tai fyysisestä sijainnista riippumatta.

Sujuvat siirtymät

Joustava esi- ja alkuopetus mahdollistaa lapsille tutun ja turvallisen ympäristön kehitykselle ja oppimiselle. Lasten yksilölliset tarpeet huomioidaan, ja tieto lapsista siirtyy nivelvaiheissa sujuvasti. Varsinkin lasten tarvitseman tuen siirtymisestä pidetään huolta, jotta pedagogiset tukitoimet, toimintatavat ja rakenteet pysyvät mahdollisimman samankaltaisina nivelvaiheiden yli. Tämä vahvistaa myös huoltajien turvallisuuden ja luottamuksen tunnetta.

Yhteistyö perustuu opetussuunnitelmiin

Joustava esi- ja alkuopetus on osa opsin mukaista velvoittavaa toimintaa, jossa toteutuu osa opsin tavoitteista. Suunnittelua ja arviointia toteutetaan yhdessä sekä perusopetuksen että esiopetuksen opetussuunnitelmat huomioiden. Aikuisten tukema leikki on tärkeä osa oppimista, ja oppiminen tapahtuu leikkillisyyden kautta.

Joustavat toimintatavat

Joustavaa esi- ja alkuopetusta toteutetaan kussakin yksikössä laadittavan suunnitelman mukaisesti, yksikkökohtaisin joustavin järjestelyin. Tässä dokumentissa mainittavat reunaehdot on kuitenkin huomioitava kaikissa yksiköissä. Opetusta muokataan niin, että jokaisen oppilaan yksilölliset tarpeet ja vertaissuhteet huomioidaan (esim. eriyttäminen, joustava ryhmittely). Näin vahvistetaan lapsen omaa käsitystä oppimisestaan sekä mahdollistetaan onnistumisen tunnetta.

Sipoon joustava esi- ja alkuopetus on kuvattu tarkemmin liitteessä 1.

Esittelijä	Opetuspäällikkö Strandström Riikka
Ehdotus	Suomenkielinen koulutusjaosto merkitsee asian tiedoksi.
Käsittely	
Päätös	Suomenkielinen koulutusjaosto merkitsi asian tiedoksi.

Liitteet

Liite 1 - Joustava esi- ja alkuopetus Sipoossa